

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 22 października 2009 r.

**Pan
Jacek Kozłowski
Wojewoda Mazowiecki**

LWA-410-33-01/09

P/09/035

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie skontrolowała w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie² zatrudnianie osób niepełnosprawnych w latach 2005 – 2009 (I półrocze). W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 5 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

1. Kontrola dotycząca dostosowania budynków użytkowanych przez Urząd do potrzeb osób niepełnosprawnych wykazała, że częściowo spełniają one wymagania określone w przepisach *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych,*

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dalej także: Urząd lub MUW.

*jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*³. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie dostępności budynków i ich otoczenia dla osób niepełnosprawnych dotyczyły m. in.: braku wind umożliwiających dostęp na wyższe kondygnacje (w trzech budynkach), wymiarów zainstalowanych wind, braku pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (w dwóch budynkach), przestrzeni manewrowej pomieszczenia higieniczno-sanitarnego (przy ul. Czerniakowskiej 44 w Warszawie), braku stanowisk parkingowych dla osób niepełnosprawnych przed budynkiem (przy ul. Czerniakowskiej 44 w Warszawie), szerokości stanowisk parkingowych dla osób niepełnosprawnych na parkingu przed budynkiem (przy Pl. Bankowym 3/5 w Warszawie), braku urządzenia zapewniającego likwidację bariery w postaci stopni wewnątrz budynku (w czterech budynkach), szerokości drzwi zewnętrznych (w czterech budynkach).

W Urzędzie nie pracowały osoby niepełnosprawne, poruszające się na wózkach inwalidzkich.

Dostosowanie budynków zajmowanych przez Urząd w Warszawie przy Pl. Bankowym 3/5, przy Al. Solidarności 81 i przy ul. Długiej 5/11 do wszystkich wymogów określonych ww. *rozporządzeniu* jest utrudnione - z uwagi na ich zabytkowy charakter, natomiast w przypadku budynku przy ul. Czerniakowskiej 44 w Warszawie - z uwagi na nieuregulowany stan prawny budynku.

2. W okresie objętym kontrolą miesięczny stan zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Urzędzie (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy) wynosił od 9,25 do 24,25 etatu. W 2009 r. nastąpił wzrost stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, z 20,19 etatów w styczniu do 24,25 etatów w czerwcu 2009 r. Główną tego przyczyną było przejęcie przez Urząd pracowników zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego Centrum Informatyki i Obsługi Administracyjnej MUW, które zatrudniało 8 osób niepełnosprawnych. Na dzień 30 czerwca 2009 r. w Urzędzie zatrudnionych było 25 osób niepełnosprawnych.

W kontrolowanym okresie Urząd nie osiągał wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, określonego w art. 21 ust. 2a *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*⁴. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w stosunku do zatrudnienia ogółem w Urzędzie, kształtował się na poziomie od 0,86% w listopadzie 2006 r. do 1,82% w czerwcu 2009 r. Wysokość środków przekazywanych przez Urząd do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wzrosła z 238,9 tys. zł w 2005 r., do 703,6 tys. zł w 2008 r. Urząd w niewielkim stopniu skorzystał z możliwości obniżenia, na podstawie art. 22 *ustawy o rehabilitacji*⁵, wysokości środków przekazywanych na PFRON. W kontrolowanym okresie łączna kwota, o którą obniżono wpłaty na PFRON w związku z zastosowaniem powyższego przepisu, wyniosła 3 476,9 zł, tj. o 0,1% należnych wpłat.

³ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm., zwanej dalej *ustawą o rehabilitacji*

⁵ Według art. 22 ust. 1 *ustawy o rehabilitacji*, wpłaty na PFRON ulegają obniżeniu z tytułu zakupu usługi, z wyłączeniem handlu, lub produkcji pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników w

3. Od 1 sierpnia 2008 r., w ogłoszeniach o wolnych stanowiskach pracy w Urzędzie, zawarta była informacja zachęcająca osoby niepełnosprawne do składania ofert zatrudnienia. Informacje o wolnych stanowiskach pracy w służbie cywilnej w MUW umieszczano w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Urzędu, publikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. Strona internetowa Urzędu była dostępna w wersji dla słabowidzących. Za pośrednictwem urzędów pracy, Urząd występował z wnioskami o organizację stażu lub przygotowania zawodowego dla osób bezrobotnych na podstawie art. 53 *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*⁶.

W 2007 r. Urząd nawiązał współpracę z organizacją działającą na rzecz osób niepełnosprawnych, dotyczącą wspólnej organizacji prac interwencyjnych dla osób niepełnosprawnych. Projekt nie doszedł do skutku ze względu na rezygnację kandydatów z podjęcia zatrudnienia w Urzędzie. W 2009 r. przedstawiciel Urzędu uczestniczył w konferencji „Sojusz na Rzecz Zatrudnienia – wykorzystanie potencjału publicznych centrów do Internetu” organizowanej przez Fundację Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo.

4. Urząd przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych formularze ZUS P ZUA z informacją o stopniu niepełnosprawności wszystkich zatrudnionych osób niepełnosprawnych, według stanu na dzień 30 czerwca 2009 r.. W jednym przypadku zgłoszenie nastąpiło po 13 dniach, a w drugim po ponad 16 miesiącach od daty przekazania przez pracownika orzeczenia o niepełnosprawności, co było niezgodne z art. 36 ust. 13 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*⁷. W obu przypadkach osoby niepełnosprawne zwlekały z dostarczeniem pracodawcy orzeczenia o niepełnosprawności.

W deklaracjach wpłat na PFRON (DEK-I-a) za miesiące grudzień 2007 r. i 2008 r. oraz za czerwiec 2009 r., Urząd prawidłowo wykazał dane dotyczące zatrudnionych osób niepełnosprawnych oraz terminowo i w należytym wysokości dokonał płatności z tytułu nieosiągnięcia wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Wobec 8 osób niepełnosprawnych, posiadających umiarkowany stopień niepełnosprawności na dzień 30 czerwca 2009 r., Urząd nie wystąpił do Państwowej Inspekcji Pracy o wydanie opinii o przystosowaniu przez pracodawcę stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych pomimo, że wymóg taki określony został w art. 4 ust. 5 pkt 1 *ustawy o rehabilitacji*.

5. Osoby niepełnosprawne zatrudnione w Urzędzie korzystały z uprawnień przewidzianych w art. 15 ust. 2, art. 17, art. 19 i art. 20 *ustawy o rehabilitacji*, dotyczących skróconego czasu pracy, dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek (za wyjątkiem 2 osób, które oświadczyły, że nie miały wiedzy o tym uprawnieniu) oraz dodatkowego urlopu. Wykorzystywane były również

przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągniętego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w wysokości co najmniej 10%.

⁶ Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

uprawnienia osób niepełnosprawnych do zwolnienia z pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, wykonywania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających oraz w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy.

6. NIK pozytywnie ocenia podjęte przez Urząd działania zmierzające do likwidacji barier dla niepełnosprawnych. W okresie objętym kontrolą wykonano podjazd dla osób niepełnosprawnych przed wejściem do budynku przy Al. Solidarności 81 w Warszawie, remont i przebudowę toalety damskiej w siedzibie Urzędu przy Pl. Bankowy 3/5. Ponadto, dostosowując do użytku przez osoby niepełnosprawne, zlecono i wykonano projekty przebudowy budynków przy ul. Długiej 5 i ul. Kruczej 5/11 w Warszawie oraz przy ul. Piłsudskiego 38 w Siedlcach, w których uwzględniono likwidację barier architektonicznych (dźwig osobowy, łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo). W trakcie kontroli w zespole budynków przy Pl. Bankowym 3/5 oraz przy Al. Solidarności 81 w Warszawie, zostały umieszczone oznaczenia informujące m.in. o windach i toaletach dla osób niepełnosprawnych. W projekcie budżetu na 2010 r. zaplanowano modernizację wejścia B do budynku przy Pl. Bankowym 3/5 w Warszawie oraz budowę dźwigu osobowego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Kontynuowanie działań mających na celu dostosowanie (w miarę możliwości technicznych) obiektów Urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych.
2. Terminowe przysyłanie do ZUS dokumentacji dotyczącej pracowników niepełnosprawnych.
3. Wystąpienie do Państwowej Inspekcji Pracy o opinię dotyczącą przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w odniesieniu do pracowników o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust.1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.

